

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 12C/149/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114223574
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beata Bizoňová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2016:1114223574.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v konaní pred samosudkyňou JUDr. Beatou Bizoňovou, v právnej veci navrhovateľov: 1.H. U., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXX, 2.B. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, 3. N. U., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XXX, zastúpený zákonným zástupcom B. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX, všetci zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík s.r.o., Štefániková 8, Bratislava, proti odporcovi: Kooperatíva poisťovňa a.s. VIG, IČO: 00 585 441, Štefániková 4, Bratislava, o ochranu osobnosti, takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi v 1. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 17.600,- EUR, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi v 2. rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 17.600,- EUR, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi v 3.rade titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 8.800,- EUR, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku súd návrh z a m i e t a.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľom v 1.2. a 3 rade trovy konania 954,72 EUR k rukám Advokátskej kancelárie JUDr. Jakub Mandelík s.r.o., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odporca je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava I súdny poplatok vo výške 1.386,- EUR, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným súdu dňa 18.8.2014 sa navrhovatelia v 1. - 3. rade domáhali od odporcu zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 75.000,- EUR každý, z titulu ochrany osobnosti.

Svoj návrh odôvodnili tým, že dňa 16.3.2014 približne o 9,00 hod. došlo na ceste III/0661 v smere od mesta Šahy k dopravnej nehode tak, že vodič motorového vozidla zn. S. Z., EVČ: U.-XXXDS, I. H. nar. XX.XX.XXXX, neprispôsobil jazdu svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, v dôsledku čoho dostal na mokrej vozovke šmyk, prešiel do protismeru, kde ľavou zadnou stranou narazil do prednej časti protiidúceho vozidla zn. H. V. EVČČ: N. - XXXBP. Spolujazdec I. H., H. U. O.. nar. XX,XX.XXXX, syn a brat navrhovateľov, pri dopravnej nehode zomrel. Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Leviciach ČVS: ORP-214/1 - VYS - LV-2014 zo dňa 16.3.2014 bolo začaté trestné stíhanie za zločin usmrtienia. Motorové vozidlo vinníka dopravnej nehody bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne postené za škodu spôsobenú prevádzkou

motorového vozidla u odporcu, ktorému bol úraz riadne nahlásený. Extenzívny výkladom sa medzi škodu na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. zaraďuje aj nemajetková ujma, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody krytej povinným zmluvným poistením. Túto argumentáciu potvrdzuje aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie sp.zn. C- 22/12 zo dňa 24.10.2013. Podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie judikatúra Súdneho dvora Európskej únie zaväzuje slovenské súdy. Odporca na výzvu navrhovateľov zo dňa 10.7.2014 navrhovateľom dňa 28.7.2014 oznámil, že odmieta poskytnúť poistné plnenie na náhradu na nemajetkovej ujmy. Navrhovatelia nemajetkovú ujmu odôvodnili tým, že so synom a bratom mali emocionálny vzťah plný harmónie, lásky a porozumenia. Nebohý H. U. O.. bol aktívnym človekom a jeho radosť zo života prinášala navrhovateľom neopísateľnú energiu. Rodičia boli pyšní na svojho syna, ktorý im neustále pomáhal vo všetkých životných situáciách. Pre navrhovateľa v 3. rade bol starší brat človekom s veľkým srdcom, ktorý mohol byť svojou ochotou a príkladom pozitívneho myslenia vzorom pre ostatných ľudí. Smrť H. U. O.. nepriaznivo zasiahla do života navrhovateľov. Už nikdy sa nebudú môcť s ním porozprávať, tešiť sa z jeho životných úspechov a zažiť s ním ďalšie neopakovateľné zážitky. Zavinené úmrtie syna a brata ich poznačilo po psychickej stránke na celý život. Neustále spomienky na optimistického syna a brata negatívne ovplyvňujú duševný život navrhovateľov. Od úmrtia syna a brata sa výrazným spôsobom zhoršil psychický stav navrhovateľov, všetky aktivity s nebohým sa naraz stali minulosťou, zle spia, nič ich nebaví, majú depresie a úzkostné stavy, ťažko sa sústreďujú, sú nervóznejší, z ich života sa vytratilo nadšenie, nedokážu sa zmieriť s realitou, často plačú. Rodičia sa od útleho detstva venovali svojmu synovi, chodievali s ním na kultúrne a spoločenské podujatia a očakávali, že jedného dňa im syn všetko vynahradí. Všetky miesta navrhovateľom pripomínajú spoločné chvíle prežité so nebohým synom, je to pre nich tragédia. Pre navrhovateľov bol nebohý H. jedinečným dieťaťom, empatickým a ústretovým človekom a jeho úmrtie bolo pre nich neočakávanou stratou a výrazným zásahom do ich života.

Odporca žiadal návrh zamietnuť. Namietal, že navrhovatelia si zamieňajú pojem "náhrady na nemajetkovú ujmu" a "právo na náhradu škody". Z ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. na ktoré poukazujú navrhovatelia je zrejmé, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému nároky na náhradu škody a ušlý zisk. Nemajetková ujma podľa jeho názoru nie je škoda, čo vyplýva zo samotnej systematiky Občianskeho zákonníka, v ktorom je nemajetková ujma a ochrana osobnosti upravená v jeho 1. časti a zodpovednosť za škodu v 6. časti. Ďalším dôvodom je pojmová a obsahová odlišnosť. Kým osobnostné práva predstavujú absolútne subjektívne práva, náhrada škody plní reparačnú a preventívnu funkciu. Za otázku zásadného významu označil to, či nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je podľa § 13 Občianskeho zákonníka možné subsumovať k ust. § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. v časti nákladov pri úmrtí. Nesúhlasil s právnym názorom navrhovateľov a ich extenzívnym výkladom ust. 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. Bol toho názoru, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma. Uviedol, že bezprostredne s otázkou rozsahu poistného krytia súvisí aj otázka existencie pasívnej legitimácie odporcu, ktorej nedostatok v konaní namietal. Nesúhlasil s tým, že rozsudok Súdneho dvora Európskej únie sp.zn. C- 22/12 (C.) zo dňa 24.10.2013 zmenil aktuálny právny stav odškodňovania pozostalých po obeti dopravnej nehody z povinného zmluvného poistenia a že tento rozsudok je priamo aplikovateľný na právny poriadok Slovenskej republiky v tom zmysle, že poisťovníam vzniká povinnosť hrať takého ujmy z povinného zmluvného poistenia. Podľa jeho názoru nemajetková ujma nie je krytá s povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Namietal aj výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy, ktorú navrhovatelia nijako nezrejmili.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľov v 1. a 2. rade, oznámením o riešení škodovej udalosti č. XXXXXXXXXXXX z poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX-nemajetková ujma zo dňa 28.7.2014, úmrtným listom H. U.V. z 19.3.2014, výzvou na plnenie zo dňa 10.7.2014, uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Leviciach ČVS: ORP-214/1 - VYS - LV-2014 zo dňa 16.3.2014, písomným vyjadrením odporcu zo dňa 20.10.2014, rozsudkom Okresného súdu Levice sp.zn. 2T/94/2014 zo dňa 16.1.2015, lekárskymi správami navrhovateľky v 2. rade, výsluchom svedkyne C. H. a zistil nasledovný skutkový stav:

Z úmrtného listu matričného úradu Š., zväzok 3, ročník 2014, strana 53, por.č. 2 zo dňa 19.3.2014 súd zistil, že H. U., nar. XX.XX.XXXX, dňa 16.3.2014 zomrel.

Uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Leviciach ČVS: ORP-214/1 - VYS - LV-2014 zo dňa 16.3.2014 bolo začaté trestné stíhanie proti I. H. nar. XX.XX.XXXX ako obvinenému za zločin usmrtienia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností je dostatočne odôvodnený záver, že dňa 16.3.2014 približne o 9,00 hod. potom ako požil alkoholické nápoje viedol osobné motorové vozidlo zn. S. Z., EVČ: U.-XXXDS, ktorého vlastníkom a držiteľom je jeho otec, po ceste III/0661 v smere od mesta Šahy k obci Veľké Turovce, pričom po jazde v pravotočivej zákrute na mokrej vozovke neprispôobil rýchlosť svojej jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, dostal šmyk, vozidlo sa stalo neovládateľným, v šmyku vošlo do protismernej časti vozovky, kde v tom čase v smere od obce Veľké Turovce smerom do mesta Šahy jazdil I. Z. s jeho vozidlom zn. H. V. EVČ: N. - XXXBP, ktorým sa snažil vozidlu vyhnúť vpravo ku krajnici, ale i napriek brzdeniu nedokázal zabrániť zrážke jeho ľavej prednej časti vozidla H. s ľavou zadnou stranou vozidla S. vodiča H., ktoré bolo nárazom odhodnené smerom do pravej priekopy v smere jeho jazdy kde došlo k prevráteniu vozidla na strechu, odkiaľ bolo odhodnené do poľa, kde po nehode zostalo stáť na streche. Pri nehode spolujazdec vodiča motorového vozidla zn. S. Z., EVČ: U.-XXXDS, H. U. utrpel mnohopočetné viacnásobné drvivé poranenia so smrteľným následkom. I. H. svojim konaním porušil ust. Zákona č. 8/2009 Z.z, § 4 ods. 2, písm. c), § 137 ods. 1, § 9 ods. 1, § 16 ods. 1.

Rozsudkom Okresného súdu Levice sp.zn. 2T/94/2014 zo dňa 16.1.2015, právoplatným dňa 16.1.2015 bol I. H. nar. XX.XX.XXXX, uznaný za vinného zo zločinu usmrtienia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 3 roky s podmieneným odkladom, bola mu určená skúšobná doba probačného dohľadu v trvaní 4 roky a uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke v trvaní 5 rokov a 7 mesiacov.

Výzvou na plnenie zo dňa 10.7.2014 si navrhovatelia uplatnili u odporcu nárok na nemajetkovú ujmu podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, každý vo výške 75.000,- EUR.

Odporca oznámením o riešení škodovej udalosti č. XXXXXXXXXXXX z poisťovnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX-nemajetková ujma zo dňa 28.7.2014, navrhovateľom oznámil, že v zmysle zákona č. 381/ 2001 Z.z., nie je oprávnený im poskytnúť požadované plnenie v

Z lekárskeho nálezov navrhovateľky v 2. rade zo dňa 18.4.2016, 16.5.2014, 9.12.2014 súd zistil, že navrhovateľka v 2. rade od tragickej smrti svojho syna v roku 2014 užíva setralion, neurol, trpí smútkovo-stresovou reakciou, depresívnym syndrómom.

Navrhovateľ v 1. rade vo svojej výpovedi uviedol, že nemajetkovú ujmu vo výške 75.000,- EUR si uplatňujem po dohode s navrhovateľkou v 2. rade. Syn zomrel pri dopravnej nehode ako 26 ročný, nič mu ho nevráti, ale tieto peniaze mu pomôžu kompenzovať stratu syna, s ktorou sa nevie zmieriť. Uviedol, že syna naučil bicyklovať, jazdiť na aute, motorke, učil ho opravovať elektrické zariadenia, šijacie stroje, vysávače, domáce spotrebiče, rybárčili spolu v dedine na rybníku a počas jeho neprítomnosti, pretože pracujem ako vodič z povolania na kamióne a na služobné cesty chodí na dobu 1 - 2 mesiace, ho nebohý syn v rodine zastupoval, bol fyzickou, morálnou a psychickou oporou rodiny. Navrhovateľovi v 3. rade, svojmu bratovi, bol druhým učiteľom, pomáhal mu pri zoznamovaní sa s elektronickou komunikáciou. V čase smrti žil jeho syn s rodičmi v spoločnej domácnosti v rodinnom dome, mal skončené SOU mechanik silnoprúdových zariadení, nepracoval, nevedel sa uplatniť, bol čiastočne invalidný z dôvodu zrakovej poruchy, poberal mesačne invalidný dôchodok cca 110,- EUR, ktorým prispieval na domácnosť. Vykonať práce okolo domu, nosil drevo, rúbal drevom čerpal vodu zo studne na zavlažovanie záhrady, pomáhal v domácnosti mame počas jeho neprítomnosti a nahrádzal ho aj pri rodičovských povinnostiach ďalšiemu bratovi O., nar. XX.XX.XXXX, ktorý nie je účastníkom tohto konania, je veľmi malý a stratu brata tak silno nepocítiť. Uviedol, že v dôsledku úmrtia syna sa neliečil, ako vodič z povolania nemôže užívať lieky na psychiku, so stratou syna sa musí vyrovnáť sám. V dôsledku úmrtia syna zle spáva, čo lieči hudbou. Nie je dňa, aby na syna nemyslel, aké mali plány a čo ho ešte chcel naučiť - konkrétne ho chcel podporiť, aby si urobil vodičský kurz skupiny C, chcel ho zobrať k sebe, aby s nim chodil na kamióne.

Navrhovateľka v 2. rade vo svojej výpovedi uviedla, že nebohý syn žil s nami v spoločnej domácnosti v rodinnom dome v Plášťovciach, ktorý má po svojej starej mame, o ktorú sa stará a ktorá je od roku 2002 bezvládna, poberať opatrovateľský príspevok, nepracuje. Nebohý syn H. sa jej narodil ako 17ročnej a po 14tich rokoch sa jej narodil navrhovateľ v 3. rade, N. U.. Nebohý syn H. jej stále pomáhal, či už pri

varení, praní, umýval okná, staral sa o brata, pomáhal jej v starostlivosti o bezvládnú starú mamu, pri dennej hygiene, s prípravou jedla pre ňu, kŕmil ju, robil práce okolo rodinného domu, to čo vedel napr. zabezpečoval kúrenie drevom, chodil na nákupy, súrodencov odprevádzal do školy a škôlky. Uviedla, že má zdravotné problémy s chrbticou, ťažko sa jej pohybuje, preto syn H. chodil aj na úrady a vybavoval veci. Po skončení SOU syn H. nikdy nepracoval, nenašiel si vhodnú prácu, chodil na sezónne brigády, napr. zber jabĺk, alebo brigádu do Maďarska do fabriky na výrobu náhradných dielov na autá, zarobené peniaze použil na kúpu oblečenia a darčiekov pre súrodencov, priateľku nemal, bol domácky typ, von chodieval len cez víkendy, od roku 2003 bol čiastočne invalidný a poberal dôchodok 110,- EUR, ktorý jej odovzdával. Nemajetkovú ujmu uplatnenú v konaní vo výške 75.000,- EUR zdôvodnila tým, že cena ľudského života sa vyčíslíť nedá, mohla žiadať aj viac aj menej, rozhodla sa pre 75.000,- EUR, s tým, že tieto peniaze chce použiť na opravu domu a na štúdium pre ďalšie dve deti. Uviedla, že po smrti syna má psychické problémy, dodnes užíva lieky, ktoré jej predpisuje obvodný lekár. Ide o lieky na zlepšenie nálady, odstránenie úzkosti, lepšie sústredenie, aby sa mohla učiť s mladším synom, po smrti syna H. nevedela ani navariť, nevedela zabezpečiť chod domácnosti, iba ležala. Má poruchu príjmu potravy a poruchy spánky, na čo ale lieky neužíva, aby bola schopná sa postarať o ďalšieho syna. Keď má problémy so spaním, rieši to tým, že vykonáva ručné práce. Od smrti syna H. rodina nikam nechodí, uzavreli sa do seba, chodia len na nákup a na cintorín - jeden až dvakrát týždenne. Navrhovateľovi v 3. rade bol nebohý H. ako otec, ktorý z dôvodu svojho povolania často chodil na služobné cesty, mali veľmi dobrý vzťah, H. ho podporoval a navrhovateľ v 3. rade s ním riešil svoje problémy s kamarátmi a učením, mali spoločné aktivity, hrávali sa spolu na počítači, chodili spolu na ryby, na prechádzky, zo zarobených peňazí mu H. kúpil prvý luk, pretože navrhovateľ v 3. rade sa zaujímal o lukostreľbu. Navrhovateľ v 3. rade sa po smrti brata týždeň nechodil do školy, na odporúčanie detskej lekárky užíval lieky na ukludnenie, uzavrel sa do seba, prestal chodiť von, v škole často plakal, zhoršili sa mu srdcové problémy, ktoré má od 3 rokov (vada chlopne a aorty) ale neužíva preto žiadne lieky, je len pod lekárske dohľadom, po smrti brata si zhoršil prospech, hoci ani pred tým nebol dobrým žiakom, o nehode pred ním nemôžu rozprávať, veľmi ho to trápi a hovorí, že nevie či sa s tým niekedy zmieri.

Svedkyňa Ing. C. H., sestra navrhovateľky v 2. rade, vo svojej výpovedi uviedla, že smrť H. U. ml. bola pre navrhovateľov veľkou psychickou ujmou. Od jeho smrti sa s navrhovateľmi stretáva menej, pretože tieto stretnutia jej nerobia z psychického hľadiska dobre. Jej sestra sa k smrti syna často vracia, veľmi psychicky trpí ona, aj navrhovateľ v 1. rade. Smrť H. U. ml. mala vplyv aj na navrhovateľa v 3. rade, ktorý po jeho smrti zostal uzavretý. V júli 2014 ho so svojou rodinou zobrala na dovolenku, aby mu psychicky pomohli, všimla si, že trpel často bolesťami hlavy. Uviedla, že H. U. ml. pred smrťou trpel očným ochorením (marthamov syndróm), nosil väčšie dioptrie na okuliaroch, pracoval v Maďarsku, ale potom ako zistili jeho ochorenie o prácu prišiel. Potom sa staral o svoju starú mamu, ktorú opatruje navrhovateľka v 2. rade a deň po nehode mal nastúpiť do pracovného pomeru vo Veľkom Krtíši, na čo sa tešil. To, že nepracoval dovtedy mu rodičia nevytýkali, bolo to dobré z hľadiska toho, že v neprítomnosti navrhovateľa v 1. rade, ktorý vykonával prácu kamionistu a často nebol doma, nahrádzal rolu otca, pomáhal navrhovateľke v 2. rade so starostlivosťou o starú mamu a prastarú mamu, pomáhal s prácami v domácnosti a na záhrade, v starostlivosti o súrodencov. Vzťahy v rodine medzi nebohým H. U. ml. a jeho rodičmi a medzi súrodencami, označila za dobré, išlo o fungujúcu rodinu s citovými vzťahmi, nebohý H. U. ml. veľmi lipoľ na svojej mame, navrhovateľke v 2. rade. Jeho plány do budúcnosti sa viazali k jeho práci, tešil sa, že si našiel prácu a plánoval si nájsť priateľku. Smrteľná nehoda H. U. ml. mala vplyv na celú rodinu, navrhovateľka v 2. rade sa od vtedy prestala stykať so svojimi kamarátkami, neustále je doma, navrhovateľ v 1. rade bol po smrti svojho syna týždeň až 10 dní doma. Ona s navrhovateľom v 1. rade pracuje v jedenej firme, firme jej syna a navrhovateľ v 1. rade je od smrti svojho syna podráždený, má vysoký tlak, merala mu ho, pred smrťou syna žiadne zdravotné problémy nemal. Pred smrťou syna bol zdravý aj navrhovateľka v 2. rade, po smrti syna schudla, trpí závratmi, má psychické problémy. Uviedla, že navrhovateľ v 3. rade mal s nebohým H. U. ml. veľmi dobrý vzťah, bol medzi nimi 14 ročný rozdiel, navrhovateľ v 3. rade ho rešpektoval, trávil spolu veľa času v záhrade, pri počítači, nebohý H. mu pomáhal s učením. Navrhovateľ v 3. rade často pred smrťou brata chodieval von s kamarátmi, po smrti brata zostal tichý, nekomunikoval s okolím, keď bol s nimi v lete 2014 na dovolenke stále chcel byť stále sám. Naposledy ho videla v novembri 2015, zdal sa jej utiahnutý nekomunikoval s okolím tak ako predtým, bol zavretý v detskej izbe kde má počítač, kde často leží s tým, že má bolesti hlavy. Nevedela sa vyjadriť či smrť brata mala vplyv na jeho školský prospech, pretože ani pred jeho smrťou sa neučil dobre, mal trojky a štvorky.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, a aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby bolo dané primerané zadost' učinenie.

Podľa § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost' učinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej väznosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods.3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Ustanovenie § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka umožňuje postihnutej fyzickej osobe domáhať sa ochrany proti subjektu zásahu, a to najmä, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky zásahu a aby jej bolo dané primerané zadost' učinenie, ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, t.j. nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny alebo reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremiata do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, a preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by už toto zadost' učinenie nebolo postačujúce, umožňuje ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka konajúcemu súdu priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch; ktorá náhrada má satisfakčnú funkciu a jej účelom je vyvážiť a zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu peňažnou formou; pričom výška takejto peňažnej náhrady závisí od voľnej úvahy súdu (ktorá však nemôže byť svojvoľou). Tzn., že súd podľa svojej úvahy určí, aké zadost' učinenie v peniazoch (po splnení zákonom predpokladaných podmienok) považuje za primerané vzniknutej ujme (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka), pričom musí prihliadať na 2 hľadiská, a to závažnosť spôsobenej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

V predmetnom konaní sa navrhovatelia, ako rodičia a brat H. U. ml., domáhali od odporcu zaplataenia nemajetkovej ujmy z titulu ochrany osobnosti za smrť H. U. ml. pri dopravnej nehode dňa 16.3.2014, ktorú zavinił protiprávnym konaním I. H., ako vodič motorového vozidla zn. S. Z., EVČ: U.-XXXDS, ktoré v čase dopravnej nehody bolo povinne zmluvne poistené za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u odporcu.

Súd na základ vykonaného dokazovania, rozsudkom Okresného súdu Levice sp.zn. 2T/94/2014 zo dňa 16.1.2015, právoplatným dňa 16.1.2015, mal za preukázané, že dňa 16.3.2014 približne o 9,00 hod. došlo na ceste III/0661 v smere od mesta Šahy k obci Veľké Turovce k dopravnej nehode, ktorú zavinił I. H., ako vodič motorového vozidla zn. S. Z., EVČ: U.-XXXDS, potom ako požił alkoholické nápoje a svoju jazdu neprispôsobil svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, pričom ako spolujazdec zomrel H. U. ml. I. H. bol týmto rozsudkom uznaný za vinného zo zločinu usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 3 roky s podmienecným odkladom, so skúšobnou dobou probačného dohľadu v trvaní 4 roky a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke v trvaní 5 rokov a 7 mesiacov.

V konaní bolo nesporné, že navrhovatelia v 1. a 2. rade sú rodičia zomrelého H. U. ml. a navrhovateľ v 3. rade je jeho brat. Potvrdila to svedkyňa Ing. C. H.. Rovnako bolo v konaní nesporné, že motorové vozidlo zn. S. Z., EVČ: U.-XXXDS, ktoré I. H. pri predmetnej dopravnej nehode viedol, bolo v čase dopravnej nehody, povinne zmluvne poistené za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u odporcu,

ktorý túto skutočnosť nenamietal. V konaní bolo sporné či je daný nárok na poskytnutie nemajetkovej ujmy v peniazoch, či nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka je možné subsumovať k § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., t.j. pasívna legitímácia odporcu a výška nemajetkovej ujmy.

Súd pri posudzovaní sporných otázok danosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka a jeho subsumovania k § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., t.j. pasívnej legitímácie odporcu, vychádzal z doterajšej súdnej praxe - napr. rozsudky NS SR sp.zn. 1Cdo 77/2009 z 27.10.2007, 4Cdo 168/2009 z 20.4.2011, 2Cdo 194/2011 z 27.12.2012, 3Cdo 228/2012 z 26.9.2013, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co 67/2012 z 27.11.2014, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co 116/2013 z 21.5.2014, Krajský súd v Prešove sp.zn. 6Co 127/2010 z 28. 10. 2013 a rozsudku Súdneho dvora Európskej únie sp.zn. C- 22/12 zo dňa 24.10.2013 vo veci C. proti A. a C.. Predmetom konania Súdneho dvora Európskej únie sp.zn. C- 22/12 zo dňa 24.10.2013 bol návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúceho sa výkladu čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS a čl. 1 ods. 1 Smernice Rady 90/232/EHS a vyplýva z neho, že členské štáty sú v zásade oprávnené upraviť si v rámci svojich režimov zodpovednosti za škodu, najmä jednotlivé škody spôsobené motorovými vozidlami, ktoré sa musia uhradiť, rozsah ich náhrady ako aj osoby, ktoré majú nárok na túto náhradu. Členské štáty musia pri výkone svojich právomocí v tejto oblasti dodržiavať právo Európskej únie a ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu odňať smerniciam ich potrebný účinok. Vzhľadom na uvedené sú členské štáty povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ktorá sa uplatňuje podľa vnútroštátneho práva, bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami jednotlivých smerníc. Keďže rôzne jazykové verzie dotknutých smerníc používajú pojem "ujma na zdraví", ako aj pojem "osobná ujma"; ktoré pojmy dopĺňajú pojem "škoda na majetku"; je potrebné uplatniť tzv. extenzívny výklad uvedených pojmov, na základe ktorého patrí medzi škody; ktoré sa musia nahradiť v súlade s dotknutými smernicami; i nemajetková ujma. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy; ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré boli obeťami dopravnej nehody; bola krytá poistením v určitých minimálnych sumách. Z uvedeného vyplýva, že povinné zmluvné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Tento záver nemôže spochybniť ani skutočnosť, že úprava týkajúca sa ochrany osobnosti je nezávislá od úpravy tzv. všeobecnej zodpovednosti za škodu (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka). Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že ust. § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z. zahŕňa i nemajetkovú ujmu podľa §13 Občianskeho zákonníka a keďže v konaní bolo nesporné, že motorové vozidlo vinníka dopravnej nehody, pri ktorej zahynul syn a brat navrhovateľov, bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u odporcu, je odporca v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pasívne legitimovaný.

Vzhľadom na špecifickosť predmetného neoprávneného zásahu do práva na súkromie navrhovateľov je evidentné, že neexistuje žiadna primeraná forma zadosťučinenia podľa ustanovenia §13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá by odstránila následky tohto zásahu a preto prichádza do úvahy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Pokiaľ sa týka výšky uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, tú každý z navrhovateľov žiadal vo výške 75.000,- EUR, pričom túto výšku nevedeli nijako vysvetliť, ani zdôvodniť akou úvahou k tejto sume dospeli. Uviedli len, že sa tak rozhodli a rozhodnutie o jej výške ponechávajú na úvahe súdu.

Súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy v zmysle § 136 O.s.p. vychádza z vlastnej úvahy, pričom prihliada na závažnosť spôsobenej ujmy a okolnosti za ktorých k zásahu došlo, pričom sa snaží aby výška nemajetkovej ujmy bola v súlade s požiadavkou spravodlivosti. To znamená, že rozhodovanie o výške nemajetkovej ujmy je individuálne.

V danom prípade si nárok na nemajetkovú ujmu uplatnili rodičia a brat usmrteného H. U. ml. Podľa názoru súdu je smrť dieťaťa, bez ohľadu na jeho vek v čase smrti, potrebné považovať za jeden z najzávažnejších zásahov do súkromia fyzickej osoby. Súd v danom prípade mal výsluchom svedkyne Ing. C. H. preukázané, že usmrtenie H. U. ml. bolo pre rodičom veľkou psychickou traumou, pretože

vzťahy v rodine boli zdravé a fungujúce, usmrtienie syna spôsobilo rodičom citovú ujmu, zdravotné a sociálne problémy, keď po smrti syna sa izolujú. Súd si pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy pomohol zákonom č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených úmyselnými trestnými činmi, ktorý v § 6 určuje celkovú sumu odškodnenia ako 50 - násobok minimálnej mzdy. Tá v čase keď došlo k usmrtieniu syna navrhovateľov predstavovala 352,- EUR, to znamená, že 50- násobok činí 17.600,- EUR, ktorý súd ako nemajetkovú ujmu v danom prípade priznal každému z rodičov, t.j. navrhovateľom v 1. a 2. rade a vo zvyšku ich návrh zamietol. Rodičia prišli o syna, ktorý mal 26 rokov. Navrhovateľ v 3. rade mal v čase usmrtienia brata 13 rokov a preto mu súd priznal ? - cu z nemajetkovej ujmy priznanej rodičom, t.j. 8.800,- EUR a vo zvyšku jeho návrh zamietol. Výsluchom svedkyne Ing. C. H. mal preukázané, že navrhovateľ v 3. rade mal s bratom H. veľmi dobrý vzťah, trávili spolu veľa času a bol mu oporou v dobe častej neprítomnosti otca z dôvodu jeho povolania a usmrtienie brata ho poznačilo, zostal tichý, uzavretý, izoluje sa a trpí častými bolesťami hlavy. Výška súdom priznanej nemajetkovej ujmy je porovnateľná s rozhodovacou praxou súdov v Slovenskej republike (napr. rozsudok Okresného súdu Bratislava IV sp.zn. 12C 385/2008 z 15.6.2011 za smrť manželky a 23 ročného syna 23.000,- EUR v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 6Co 111/2011 zo 4.6.2012 a rozsudkom NS SR sp. zn. 3Cdo 228/2012 z 26.9.2013, rozsudok Okresného súdu Pezinok sp. zn. 9C 31/2008 zo 16.12.2011 za smrť 25 ročnej dcéry 16.596,96 EUR v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 8Co/67/2012 z 27.11.2014).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a navrhovateľom, ktorí mali v konaní čiastočný úspech, priznal plnú náhradu trov konania z výšky súdom priznaného plnenia, pretože rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. Trovy konania navrhovateľov predstavujú trovy právneho zastúpenia, ktoré súd priznal v zmysle § 10 ods.8, §13a ods. 1, § 13 ods. 2, §16 ods. 3, §18 ods. 3 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. za 4 úkony právnej služby takto:

Navrhovateľ v 1. rade:

- príprava a prevzatie právneho zastúpenia dňa 14.5.2014 - 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,04 EUR + 20% DPH vo výške 13,91 EUR, t.j. spolu 75,40 EUR,
 - žalobný návrh zo 14.8.2014 - 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,04 EUR + 20% DPH vo výške 13,91 EUR, t.j. spolu 75,40 EUR,
 - účasť na pojednávaní dňa 6.4.2016- 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,58 EUR + 20% DPH vo výške 14,01 EUR, t.j. spolu 84,08 EUR,
 - účasť na pojednávaní dňa 18.5.0016- 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,58 EUR + 20% DPH vo výške 14,01 EUR, t.j. spolu 84,08 EUR,
- spolu: 318,24 EUR.

Navrhovateľ v 2. rade:

- príprava a prevzatie právneho zastúpenia dňa 14.5.2014 - 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,04 EUR + 20% DPH vo výške 13,91 EUR, t.j. spolu 75,40 EUR,
 - žalobný návrh zo 14.8.2014 - 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,04 EUR + 20% DPH vo výške 13,91 EUR, t.j. spolu 75,40 EUR,
 - účasť na pojednávaní dňa 6.4.2016- 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,58 EUR + 20% DPH vo výške 14,01 EUR, t.j. spolu 84,08 EUR,
 - účasť na pojednávaní dňa 18.5.0016- 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,58 EUR + 20% DPH vo výške 14,01 EUR, t.j. spolu 84,08 EUR,
- spolu: 318,24 EUR.

Navrhovateľ v 3. rade:

- príprava a prevzatie právneho zastúpenia dňa 14.5.2014 - 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,04 EUR + 20% DPH vo výške 13,91 EUR, t.j. spolu 75,40 EUR,
 - žalobný návrh zo 14.8.2014 - 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,04 EUR + 20% DPH vo výške 13,91 EUR, t.j. spolu 75,40 EUR,
 - účasť na pojednávaní dňa 6.4.2016- 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,58 EUR + 20% DPH vo výške 14,01 EUR, t.j. spolu 84,08 EUR,
 - účasť na pojednávaní dňa 18.5.0016- 61,49 EUR + paušálna náhrada výdavkov v zmysle § 16 ods. 3 vo výške 8,58 EUR + 20% DPH vo výške 14,01 EUR, t.j. spolu 84,08 EUR,
- spolu 318,24 EUR.

Trovy právneho zastúpenia navrhovateľov v 1. -3. rade predstavujú celkom: 954,72 EUR.

Súd tak z uplatnených trov právneho zastúpenia nepriznal navrhovateľom trovy právneho zastúpenia za vyjadrenie zo dňa 5.2.2015, nakoľko sa netýkalo veci samej ale bolo reakciou na súdom vyrubený súdny poplatok, za stanovisko zo dňa 12.3.2015, ktoré súd považoval za neúčelné, vzhľadom k tomu, že išlo o reakciu na vyjadrenie odporcu, ktoré mohli predniesť na pojednávaní vo veci samej, podanie zo dňa 13.11.2015 nakoľko sa netýkalo veci samej, ale bolo žiadosťou o vytýčenie termínu pojednávania.

O spôsobe náhrady trov konania k rukám Advokátskej kancelárie JUDr. Jakub Mandelík s.r.o., právneho zástupcu navrhovateľov, súd rozhodol v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p.

O povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Z.z. o súdnych poplatkoch v znení noviel. Pretože navrhovatelia boli v konaní od zaplataenia súdneho poplatku oslobodení zo zákona (§ 4 ods. 2 písm. i) zák. č. 71/1992 Zb.) a súd ich žalobe vyhovel, prešla povinnosť zaplatiť súdny poplatok na neúspešného odporcu. Súdny poplatok podľa položky 7b písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov zákona č. 71/1992 Zb. činí 1.386,- EUR (66,- + 1.320,-).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne, dvojmo, na Okresnom súde Bratislava I.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie možno odôvodniť len podľa § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie.